

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉО ЈЕДА ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 27. Септембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врете
Преплату ваља слати упутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ОБЗНАНА

Да би се сопственици кућа могли погађати са инсталатерима за инсталисање водовода по кућама као и да би се Управи Водовода уштедео преглед предрачуна, Управа Водовода израдила је ниже изложени ценовник за најпотребније радове при инсталисању. Према томе, неће бити потребно, да се Управи Водовода подноси предрачун на преглед, већ само планови за инсталисање. Међутим Управа Водовода, на нарочиту жељу сопственика кућа, примаће и вршиће бесплатно преглед предрачуна, као што је готова и свака друга обавештења грађанству давати.

ЦЕНОВНИК

за радове при инсталисању водовода у кућама, заједно са материјалом.

1., Један метар тешке цинковане цеви од кованог гвожђа, набавити, положити и где је потребно са кукама за зидове утврдити или до 0.30^m у земљу (подруму) укопати и затрпати, заједно са потребним деловима, као што су лукови, наглавци (муфви), укреници, делови и други:

За цеви, грла од 13 ^{mm} = 1 ¹ / ₂ ^m дин.	2.70
" " 20 " = 3 ³ / ₄ ^m "	3.20
" " 26 " = 1 ^m "	4.20
" " 33 " = 1 ¹ / ₄ ^m "	5.55
" " 39 " = 1 ¹ / ₂ ^m "	6.60
" " 45 " = 1 ³ / ₄ ^m "	7.80
" " 52 " = 2 ^m "	8.90

2., Ако се полажу у земљу ван зграде у дубини од 1^m испод површине, онда за копање потребног рова са затрпавањем и изношењем преосталог материјала од 1^m дужине дин. 1.50.

3., За сваки 10^{cm} дубљег копања од 1^m дубине, додаје се цени под 2., још на сваки метар дужине по дин. 0.15.

4., За калдрисање обичне калдрме у песку или цигљаног патоса, 1^m² дин. 0.80.

5., Главну славину за затварање и испражњавање целог водовода у кући, набавити и наместити измеђ гвоздених цеви (без заљемљивања).

комад за грло од 20 ^{mm} = 3 ³ / ₄ ^m дин.	7.00
" " 26 " = 1 ^m "	10.00
" " 33 " = 1 ¹ / ₄ ^m "	17.00
" " 39 " = 1 ¹ / ₂ ^m "	25.00
" " 52 " = 2 ^m "	34.00

6 Спојну славину (Durchlassventil, Durchlaufhahn) набавити и наместити измеђ гвоздених цеви.

комад за грло од 13 ^{mm} = 1 ¹ / ₂ ^m дин.	7.00
" " 20 " = 3 ³ / ₄ ^m "	10.00
" " 26 " = 1 ^m "	13.50

7 Месингане плоче за дуварове (Wandscheiben) набавити и наместити измеђ гвоздених цеви, према величини и простијој или лепшој мустри.

комад за грло од 13 ^{mm} = 1 ¹ / ₂ ^m дин.	1. — до 3. —
" " 20 " = 3 ³ / ₄ ^m "	2. — до 4. —
" " 26 " = 1 ^m "	2.50 до 5. —

8., Славину обичну за точење воде (Zapfventil), набавити и наместити.

комад за грло од 13 ^{mm} = 1 ¹ / ₂ ^m дин.	6.00
" " 20 " = 3 ³ / ₄ ^m "	8.00
" " 26 " = 1 ^m "	10.00

9., За пробијање (бушење) зидова до 0.60^m дебљине и зазиђивање тих рупа, са радом и материјалом од једне рупе а др. 2-50. Ако је зид дебљи од 60^{cm}, онда ће за сваки 10^{cm} веће дебљине плаћати још по: дин. 0-40

1. Примедба: Ако се цеви полажу у канале у зиду (versenkt in Mauerkanäle.) или испод патоса од дрвета, цемента — бетона — по засебној погодби; исто тако и за финије замазивање зидова, за молерске, фарбарске, тапетарске и декораторске радове.

2. Примедба: Ако се земља не може одмах до копаног рока сместити, или се копање мора вршити у камену или у води по засебној погодби.

3. Примедба: Све се цене разуму са радом и материјалом, као и са свима споредним пословима, потребним за инсталисање.

Објављујући ценовник, управа водовода чини пажљивим оне, који се буду погађали за појединим инсталатерима, да су цене у у ниже изложеном ценовнику највеће (најскупље), које инсталатери могу тражити за радове у ценовнику побројане, дакле да инсталатери могу и треба од тих цена изван проценат да попусте. Инсталатери немају права да од сопственика кућа траже нарочиту наплату за друге споредне послове, који при инсталисању долазе, као израду нацрта или плана за инсталисање, грађења предрачуна, вршење пробе и т. д.

јер су сви ти споредни послови урачунат у ценама за побројане радове у ценовнику.

Исто тако, управа водовода понова чини пажљивим сопственике кућа, да погодбу закључују писмено (у виду рачуна) и то тако, да инсталатер јамчи бар годину дана за доброту израде и материјала.

Бр. 2470.

22. Септембра 1892.

Београд.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Управа водовода дознала је да се неки од овлашћених инсталатера за инсталисање водовода по кућама, нуде појединим сопственицима кућа, да им израђују планове њихових зграда ради инсталисања водовода и за израду тих планова траже од сопственика куће нарочиту награду.

Управа водовода овим обзнањује сопственицима кућа, да они за израду тих планова нису дужни никакву нарочиту награду давати инсталатерима, *нити су сопственици кућа дужни да подносе* управи ма какве планове, већ је то дужан подносити догичан инсталатер, коме сопственик куће уступи инсталисање водовода, али за израду тога плана инсталатер нема права наплаћивати никакву нарочиту награду.

У исто доба управа водовода јавља овим сопственицима кућа, да ће у току идуће недеље обзнанити максималне цене за извршење инсталисања по кућама.

Бр. 2450.

18. Септем. 1892. год.

у Београду.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Према објави управе водовода Бр. 1723 од 17 Јула т. г. до сада су од управе водовода добили уверење да могу вршити инсталацију водовода по кућама ова лица:

1. Игњат Рудлоф и Нидермајер; Миланова ул. Бр. 2, кући Ивковића.

2. Петар Трков; Обилићев венац Бр. 22, кућа Андрејевића.

3. Петар Ј. Петровић; Миланова улица Бр. 8, кућа Марка Лека.

4. Ганц и Комп.; Кнез Маланова ул.
Бр. 58, кућа М. Богићевића.

5. Вилхелм Баганц; Вук-Караџића ул.
Бр. 15, кућа В. Радловића.

6. Радован Петровић инж, спомничка
ул. бр. 7.

7. Борђе П. Наслас, Васина ул.

8. Борђе Мајзнер инж. Београдска ул.

9. Петар Ковач машин. у држ. лабора-
торијуму.

10. Антон Матуш бравар, ул. Два ја-
блана, бр. 18.

11. Рајко Гођевац и комп. на Сави.

Извештавајући о овоме грађанство, управа водовода чини понова пажљивим сопственике кућа на то, да само онима поверавају грађење водовода, који имају уверење од управе водовода да тај посао могу радити. У исто доба управа водовода скреће пажњу сопственицима кућа, да је сваки онај, који се прими у каквој кући водовод да гради, дужан најпре начинити скицу (нацрт) како мисли и где водовод да положи, а за тим и детаљан предрачун по што ће тај рад извршити. Кад се инсталатер погоди са сопствеником куће, дужан је инсталатер скицу са предрачуном поднети управи водовода на преглед. Ако управа водовода нађе да цене нису велике, овериће и скицу и предрачун и тек тада ће моћи инсталатер приступити раду.

Кад цео посао изврши дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, ради прегледа и испитивања извршеног водовода и пошто му управа водовода изда уверење, да је посао добро извршио, може му сопственик исплатити погођену суму; При полагању треба сопственик увек да тражи од инсталатера, да за извршен посао и за употребљен материјал гарантује бар једну годину дана, као и да је за сву штету, која се услед рђавог материјала и

рада зато време покаже, одговоран инсталатер. Ове обавезе, најбоље је, да инсталатер стави у своје предрачуну, који ће потписати.

20. Августа 1892 год.

Бр. 2100.

УПРАВА ВОДОВОДА

ОБЈАВА

Суду општине вароши Београда потребна је једна кућа за смештај кварта варошког управе вароши Београда са овим просторијама: 4 простране собе за смештај канцеларија; 3 простране и једна мања соба за смештај жандарма; једна кујна и један магацин за смештај разних ствари.

Кућа треба да је по могућству у средини кварта варошког и при земљи.

Позивају се сопственици кућа, који би хтели дати своју кућу под закуп да поднесу пријаве, у којима да наведу: у којој је улици кућа и колика је закупна цена.

Пријаве ће примати у суду општинском г. Димитрије Ј. Јанковић рачуновођа до 1. Октобра т. године.

Од суда општине вар. Београда 4. Септембра 1892 г. АБр. 6960.

ОБЈАВА

Општини београдској потребно је за храну коња пожарне чете и волова 180.000 килограма сена

Одбор општински у седници својој од 17. Августа решио је, да општина набавку овога сена изврши сама непосредно од произвођача. Цена је одређена пет динара од 100 килограма.

Позивају се сва она лица која имају сена на продају, да исто доведу и при-

јаве се г. Кости Чупићу старешини одељења Палилулског, где ће се исто комисијски прегледати примити и продавац ради исплате на општинску касу упутити.

Сено мора бити ово годишње, суво, чисто, несме бити шеварито, ритно, старокошено, прашљиво труло, закисло и водоплавно.

Од суда општине Београдске 12. Септембра 1892 год. СБр. 14577. у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

69. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

15. Септембра 1892. г.

Председавао председник г. Милов. Р: Маринковић од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, Р. Драговић, М. Триковић, Др. П. Поповић, Н. Р. Поповић, М. Д. Банковић, В. С. Новаковић, В. Ж. Нешић, М. Јовановић, И. Ворђевић, Ј. Вуровић, А. Одавић, Љ. Јовановић, М: Ј. Марковић, М. М. Петровић, К. Петровић, М. Капетановић, С. Ристић, Др. Марко Т. Леко, М. Велазарић, М. П. Вончић, М. Јанковић, Ст. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 10. Септембра 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за варош Београд, АБр. 9774, 9819, 9853, 9866, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио: да су му Димитрије Борђевић, Андреја Крцалић, Стојан Стојичевић, Стеван Обојевић и Јамандија Николић непознати; да је Петар Николић доброг владања и доброг имовног стања, да је Давид Барух доброг владања а сиротног имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 9836, 9833, 9834, 9835, 9832, 9830, 9793, 9858, 9857, 9856, 9855, 9854, 9876, 9763, 9899, СБр. 16353, 16204, 16243, 16252, 16263, 16149, 16384, 16387, 16511, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца: Стане Влајићеве, Љубомира, Јелене и Катарине Костић, Ане Максимовић. Војислава Деспотовића, Бог-

ЂУРАЋ КАСТРИОТИЋ СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Њикола Ђулић

(С једном генеалогском таблицом)

(Тема награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића
Његош.

ГЛАВА ШЕСТА

Опсада и пад Светиграда. — Опсада Кроје.

Да покаже прошлогодишњи свој неуспех у Арбанији, који у осталом — као што смо видели у прошлој глави — не беше с његове кривице, а не имајући, после погибие Хуњадијеве на Косову, да се боји више никакве опасности. Мурат науми одлучно, да и год. 1450. понови свој поход на ту државицу, која му беше задала већ толико јзда. Целе дакле јесени прошле године чи-

нио је он огромне спреме. Војници су се пописивали по целом му царству, храна се довлачила са свих страна, оружје се непрестано ковало.

Ма колико да се све то радило тајно, опет се глас о томе пронесе по целој Европи и сав хришћански свет задрхта од силнога страха. Ну још се неје знало на кога ће султан поћи. Једни су мислили да ће на Скендербега, али су се чудили, на што су му те огромне спреме, кад Арбанаси немају више од десет до дванаест хиљада бораца, други су мислили да ће ићи на Угарску, а то су мислили и сами Угри.

Али не би тако. Он пође на Арбанију. Скендербег се пак томе као извесно надао. С тога и беше прегао, да земљу што већма утврди. Нарочито пак пажњу беше обратио на све тврђаве своје, међу којима највише на Кроју и на Светиград. Прву снабде храном — како каже безимени писац — за читавих шеснаест месеци; утврди је с четири хиљаде најбољих војника, не рачунајући ту и грађане њене, којих је било једно четири стотине педесет и за управитеља постави јој Вранаконта.*) Другу такођер снабде хра-

*) Ко је и од какве породице био овај Вранаконта (или како га Хопф зове Брана Конте) неје још тачно испитано.

пом за дуже време; метне у њу за посаду гарнизон један од хиљаду шест стотина. Срба из Горње Дибре, који су се сматрали за најбољу војску у свој Арбанији, па онда за команданта постави једног од својих најбољих вођа — Петра Перлата.

Са самим почетком маја крене се султан са свом својом силом из Једрена право на Арбанију. Пред њим је ишла авангарда његова од пет хиљада и она набрзо паде под Светиград. Остатак је био заостао подаље, али се и он све више приближавао својој мети. Кад Скендербег дозна за долазак авангарде, узме са собом четири хиљаде својих војника, па се упути к Светиграду, да нађе близу њега, које удесно место, из кога би могао лако притецати у помоћ опсађенима, кад већ буду отпочели напади на град. И на-

На то нам не одговарају довољно ни стари биографи ни Хопфове сведоче. Узевши међутим у поглед то, да Скендербег неје могао тек коме поверити овакав град па чуваће, могло би се узети, да је он био од какве одличне породице. Али да је он и исто лице које Хамза (Бранило), синовац Скендербегов, — како Хопф без устезања тврди у својим „Хроникама“ на стр. 535. — тешко је веровати. Доказа ми за то у Хопфа не налазимо није. По он м пак, што се о Брани(ј)-Контима говори у рукопису деснога Мусакија, пре би се могао узети да неје тако — као што и Хан вели у својој „Путовање итд.“ Неје на ипо, и овде морамо поновити, да је Хопф учинио доста велику погрешку, што неје штампано и оне документе, из којих је црпао грађу за своје генеалогске таблице.

дана Илића, Николе Павловића, Видосаве Лукићеве, Михајла Виторовића, Данице Виторовићеве, Љубице Виторовићеве, Стојана Петковића, Борђа Митровића, Живојина Борђевића, Влајка Евгенијевића, Марије Пантић, Ивана А. Илића, Стане Јеловић, Милеке Перић, Бетике Колер, Јулке Игњатовић, Марије Папић, Јована Вукотића, па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

Истражни судија за варош Београд извештава суд, да је Филип Богојевић трг. оvd. и присутник за кварт терзипски, пао под стечај, те да се према томе има на његово место други изабрати.

По прочитању тога акта АБр. 9775. одбор је решио, да суд општински одреди једног грађанина за присутника на место Филипа Богојевића.

V.

Цветко Ђосић позорник моли за двадесетодневно осуство ради поправки здравља.

По прочитању те молбе АБр. 9936, одбор је одобрио тражено двадесетодневно осуство Цветку Ђосићу.

VI.

Председник општине износи одбору на решење молбу Косте Станимировића којом моли, да му се да награда у 124 динара и 98 пара, што је вршио дужност деловође глав. школског одбора у 1889. години, по којој је молба а по одлуци одборској од 19. Марта 1892. године АБр. 5394. главни школски одбор дао извештај да за време у молби означено није никоме ова награда издавана.

По прочитању тога извештаја одбор је решио, да се молиоцу Кости Станимировићу изда из општ. благајне а из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове 124 динара и 98 пара (сто двадесет и четири динара и деведесет осам пара), као награда за вршење дужности деловође главног школског одбора у 1889. години.

VII.

Председник износи одбору на решење предлог управе грађев. одељења, да се од фирме „Захарвија и Деладоне“ одупи за општ. потребу шупа, у коју је њихова радионица била, као и сви машински алати, што су у предлогу побројани тако, да се све машинске оправке могу у тој радионици вршити.

шавши тако једно место, он постави ту своје војнике, што беше довео. То је било 10. маја †)

Не прође за овим још ни неколико дана, а под Светиград паде са свом својом огромном силом и Мурат, — како каже Барлеције, — 14. маја. Колико је он имао свега војске, у томе се не слажу ни стари ни нови писци Барлеције вели, да су о томе постојала два мишљења, т. ј. да је по једнима Мурат имао сто педесет хиљада, од којих двадесет хиљада беху коњаници а четрдесет пешаци, а по другима само сто двадесет хиљада и то седамдесет коњаника а тридесет пешака ††) На против безимени писац, како вели Цамарија †††) тврди, да је било праве војске само седамдесет хиљада, а урачунавши и коморције и друге непотребне људе, који су у оно време увек ишли за војскама, једва да их је било више од

†) Bemmi G., Istorja etc., стр. 158.

††) Мижатовић вели, да Барлеције више нагиње овом последњем, т. ј. мањем броју. На против, пама се чини, да је у ствари са свим друкије и ако је то место у Барлеција доста тешко разумети. Оно гласи: „Aliqui enim 150. millia armatorum tum affuisse Amurathi narrant, 90. equitum, peditum 40. Quidam 120. tantum, & de equitibus 20. millia detrahuunt, 20. de peditibus. Ipse utramvis sententiam sequar, non multum video momenti, inclinari tamen in majorem numerum animus, ut partem magis tandem praeparato bello apparatus.“ De Vita etc. lib. IV., стр. 106.

По прочитању тих предлога ГБр. 2025 и 2026, одбор је одлучио, да одборски повереници господи А. Одавић, Св. Ристић, Милан О. Петровић, Раденко Драговић и Т. Селесковић проуче овај предлог и прегледају машинске делове и шупу, што се за откуп предлаже, као и ливницу, па поднесу одбору своје мишљење на решење.

VIII.

По прочитању понуде Николе Х. Поповића пензионара ГБр. 2051 о извршењу регулације Душановој улици преко његовог имања, одбор је одлучио, да господи Стеван Чађевић, Илија Борђевић, Михаило Јанковић, Мата Јовановић и Милан Капетановић, као одборски повереници проуче ову понуду и нужност њену, па поднесу одбору свој извештај на решење.

IX.

На предлог грађевинског одељења ГБр. 1954 одбор је одобрио, да се држи лицитација за оправке и доправке у предлогу означене на школама: врачарској и код Саборне цркве.

X.

Председник износи одбору на решење предлог грађев. одељења ГБр. 1701, да се калдрмише коловоз Лепеничке улице дотераним каменом.

По прочитању тога предлога одбор је одобрио, да се за израду калдрме са дотераним каменом у Лепеничкој улици држи лицитација, као и за нивеласање и калдрмисање оног дела, што лежи између Лепеничке улице и Вука Караџића пред зградом Задруге за међусобно помагање и штедњу.

XI.

На предлог председника одбор је одлучио, да се држи лицитација за израду калдрме са дотераним каменом у Тројичкој улици.

XII.

Одборник г. Стеван Чађевић предлаже да се калдрмише некалдрмисани део Добричине улице испод Чукур чесме. Одбор је одлучио, да Суд општински поднесе извештај о томе, колики је простор, што се има калдрмисати и колико ће то коштати, као и о томе; да ли се то може ове зиме извршити с обзиром на буџет општински.

XIII.

Председник извештава одбор, да му је Ђорђе М. Станојевић, председник надзорне комисије

сто хиљада; ну и он додаје, да се проносио глас, да их има око сто педесет хиљада. По Fatti illustri опет, Мурат је имао сто шесет хиљада †) и на послетку по Сисмондију неје имао више од четрдесет хиљада коњаника. ††)

Имајући дакле толико различних мишљења, тешко је рећи, које је истинито, или бар најближе истини, али ипак мислимо, да можемо с доста поузданости тврдити, да је Барлецијев број сувише велики, што је у осталом код њега врло обична и природна ствар, јер је он писао како је слушао од народа, који опет обично воли да претерује и преувеличава ствари. У толико већма та оцена вреди за тврђење Fatti illustri.

Али да видимо сад, шта је даље било. Чим Мурат паде под Светиград, он пошаље посланика опседнутима с поруком да му се предаду, а он ће их богато наградити. Самом Перлату, — како каже Барлеције,* — обећавао је триста хиљада аспри. Али храбри браноци Светиграда не хтедохе ни чути о каком миту и предаји, те султани мораде прибећи сили. Он заповеди, да се

†) Bemmi G., Istorja, стр. 166.

††) Fatti illustri, стр. 22.

†††) Hammer, Hist. de l'emp. ottoman., стр. 214. прим. 2.

*) Barletius M., De Vita etc. lib. IV., стр. 112.

за грађење електричног осветлења упутио акт у коме пита, да ли ужива поверење одбора у послу око завођења електричног осветлења илде, пошто је дознао, да су у прошлој седници паде извесне речи, којима би се хтела довести у сумњу савесност његова рада као председника те комисије.

По прочитању тога акта одбор је изјавио једногласно, да г. Ђорђе М. Станојевић ужива непрестано потпуно уверење одбора општинског као члан и председник комисије за електрично осветлење.

XIV.

Председник извештава одбор да је према решењу одборском од 3. Септембра 1892. и 7. Септембра 1892. год. АБр. 9495, стручна комисија извршила преглед револвера за општ. позорнике и поднела извештај у коме је изјавила своје мишљење да је револвер из трговине „Марковића и Илића“ запечаћен под бр. 2388, добар за наоружање општ. позорника.

По прочитању тога извештаја АБр. 9880, одбор је решио, да се за општ. позорнике набави 60 револвера са прибором и муницијом према погодбама и поднетој мустри од Марковића и Илића по цени од двадесет и четири динара и педесет пара од комада са прибором и муницијом према ранијем решењу одборском од 31. Августа АБр. 9495, усвајајући у свему извештај стручне комисије.

XV.

Одборско повереништво за преглед главне општинске касе подноси извештај свој о извршеном прегледу.

По прочитању тог извештаја одбор је решио, да се исти извештај у свему прими с тим, да се приход од касанске аренде има предавати глав. каси увек рефератом не чекајући да се испуни књига признаница за наплату те аренде.

XVI.

Председник извештава одбор, да су одређени вештачи проценили земљиште Раденка Драговића трговца у Савамали које се земљиште под улицу узима на 90 дин. од квадрат метра, па предлаже одбору, да се према овој процени заузето земљиште исплати.

По прочитању те процене АБр. 7525, одбор је одлучио, да овај предмет с правног гледишта

зидови бију из топова. Ну артиљерија онда беше тек у зачетку и топови су били врло ретка ствар, те се неје чудити, — ако је само веровати старим биографима, — што је толика огромна војска турска имала само два велика и неколико мањих топова. Треба споменути и то, да Арбанаси несу имали ни једнога

Бомбардовање потраја три дана узастопце и после тог времена отворе Турци на зидовима једну брешу. За тим навале на њу, да силом продру у град, али их опседнути храбро одбише растопљеном смолом, врелим уљем и огромним камењем, које су котрљали низ брег, те тако мртварили и односили непријатеље доле.

На десетаз дана за овим — 28 маја, учини султан и други главни напад. †) Али и он прође исто као и први. Нарочито смете Турке диверзија једна Скендербегова, јер баш кад они хтедохе и по трећи пут да навале на зидине, појави се недалеко од њих нека прашина од коњских ногу и у њој Скендербег с десет хиљада људи, те се они морадохе оставити опседнутих и окренути се на в. Иза овога настаде читав ред свакојаких навада. Тако једанпут понудише

†) Bemmi G., Istorja, стр. 173.

проуче г. Ђорђе С. Новаковић и Велимир М. Тодоровић па поднесу своје мишљење одбору на решење.

71. ВАЖНИ САСТАНАК.

19. Септембра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; од одборника били г. г. Н. Х. Поповић, С. Богорић К. Петровић, М. Јанковић, Св. Ристић, М. Триковић, М. М. Ђорић, В. Нарандић, Н. Р. Поповић, М. Капетановић, С. Вељановић, М. Јовановић, М. Велизарић, Љ. Јовановић, М. Ј. Марковић, Др. М. Т. Леко, Ф. Васиљевић, И. Ђорђевић, Р. Драговић, М. О. Петровић, М. Д. Банковић, Л. П. Дашковић, В. С. Новаковић С. Чађевић, В. Ж. Нешић, М. П. Бончић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 15. Септембра 1892. год. и у одлуци КНБр. 740 учињен је допуна, да се ова одлука одборска има односити на све приходе, што се дневно прикупљају с тим, да се исти имају дневно и предавати на означени начин.

II.

По прочитању акта истражног судије за варош Београд АБр. 9912, 9943, 9944, 9966, и акта Управе вар. Београда АБр. 9887, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Видак Зелић доброг имовног стања а да му је његово владање непознато, да је Јован Голубовић доброг владања и средњег имовног стања, да је Милан Голубовић доброг владања и сиротног имовног стања; да су му Благоје Милојевић, Павле Островац, Аца Бераровић и Мита Младеновић непознати.

III.

По прочитању молбе Ристосвије Св. Љочића, удове оvd. којом тражи уверење о својем породичном односу, одбор је изјавио, да се молитељици може дати тражено уверење.

IV.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби АБр. 10028, 10025, 10011, 9988, 9987, 9979, 9940, 9941, 9973, 9923, СБр. 16435, 16423, 16622, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном

стању молилаца, Живојина Миленковића, Видоја Зелића, Војислава А. Весовића, Бошка Бошковића, Васиља Огњеновића, Авђе Симић, Персиде Божићеве, Данице Ђурићеве, Петра Д. Лазаревића, Саве Шутанића, Ивана Алексијевића, Илије Адемковића, Милеве К. Николић и Младена Н. Сарића, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

По прочитању протокола лицитације СБр. 16425, држане 11. Августа 1892. године за издавање под закуп општинског дућана у фишекцијској улици, на којој није било ни једног лицитанта, одбор је решио, да суд општински путем објаве у новинама изда овај дућан под криву ономе, ко највећу цену понуди.

VI.

По прочитању протокола лицитације СБр. 16.666 држане за издавање општинског плаца под закуп више Чесменске улице, одбор је одлучио, да се ова лицитација одбаца а друга расписује.

VII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 2076 држане 17. Септембра 1892. год. за грађење зграде за основну школу у Крунској улици и лицитације ГБр. 2077 држане 17. Септембра 1892. год. за грађење једне куће код основне школе на западном Врачару и подизање крова над болницама, — одбор је одлучио, да се ове лицитације одбаце и друге расписују.

VIII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 2099 држане 19. Септембра за грађење калдрме са дотераним каменом у Тројичкој улици, — одбор је решио, да се грађење калдрме дотераним каменом у Тројичкој улици уступи Ристи Крстићу по цени од седам динара и седамнаест и по пара од квадратног метра, с тим да се Ристи Крстићу уступи грађење калдрме и у Лениничкој улици по истој цени и са истим каменом.

IX.

На предлог грађевинског одељења ГБр. 2100 одбор је решио, да се грађење калдрме са дотераним каменом у Трговачкој и делу Кнез Лазаревић улице уступи Ставри Костићу по седам динара и по седамнаест и по пара динарски од квадратног метра, према понуди његовој.

X.

На предлог грађевинског одељења ГБр. 2098 одбор је решио, да се одкопавање земље у Лениничкој улици и једном делу испред зграда Управе за међусобно помагање и штедњу уступи Живку Трипићу по један дивар и двадесет осам пара див. од куб. метра с тим, с тим да земљу носи у бару „Венецију”

XI.

По прочитању извештаја комисијског ГБр. 2071 за одређивање осе у дунавској улици, — одбор је одлучио, да предлог ове комисије проучи одборско повереништво и поднесе своје мишљење на решење.

За поверенике изабрана су господа Стеван Чађевић, Милан Капетановић, Коста Главинић Никола Р. Поповић и Илија Ђорђевић одборници, од којих тројица могу приватно радити.

XII.

По прочитању извештаја комисијских ГБр. 2072 и 2075, одбор је одобрио, да одређене осе у улицама Грочанској и Ибарској.

XIII.

Председник износи одбору на решење две молбе, којима се тражи издржавање из општинске касе. По прочитању тих молби одбор је решио, да се Једнавета удова пов. Петра Хаџи Јанића одбије од тражења пошто је млада, здрава и без деце, а молба Милце Лазаревић удове, да се упути на оцену повереништва за издавање општинске милостиње.

XIV.

Председник извештава одбор, да Браћа П. Ђорђевићи, којима по регулацији припада један део општинског земљишта у Савамади, неће да плате то земљиште како је већина одређене комисије оценила, по деведесет динара квад. метар, већ пристају да га плате по четрдесет див. по процени мањине процењивача.

По прочитању процене и изјаве Браће П. Ђорђевића АБр. 8827, одбор је одлучио, да ову ствар с правне стране проуче и одбору рефершу г.г. Ђорђе Новаковић и Велимир М. Тодоровић, одборници.

XV.

Одборско повереништво изабрано у седници одборској од 15. Септ. 1892. год. ГБр. 2026 да проучи предлог грађевинског одељења о откупу

се сами јаничари султани да му извојују град; за тим у другој половини јуна три пута навали на њ и румелијски паша. Али све узалуд. Перлат се храбро држао а и зидови беху и сувише тврди. Ну можда ништа султани неје у предузећу сметало толико, колико изненадни напади Скендербегови. С тога, хотећи да учини и последњи напад у другој половини јула, он даде храбром Фируз-паши осамнаест хиљада војске и заповеди му само да га брани од изненадних напада Скендербегових а ни на шта друго да не обраћа пажњу. За тим навали на град са свом жестином. Опседнути се храбро борише, али Турака беше веома много и они умало не одолеше сили. Већ непријатељ начини и дрвени мост, којим се могаше ући у град, кад али удари Скендербег. Ну Фируз-паша стаде преда њ, повикавши: „Без боја нема пролаза.“ Тако се сад и овде започе битка. Али Фируз наскоро паде под нечијом руком, Скендербег продре кроз непријатељске редове до оних Турака што нападаху на град, те опет он спасе Светиград од коначне пропасти.†)

Тај последњи пораз потресе Мурата из

†) Vienmi G., Istoria, 186.. Барлеције и остали тврде, да је Скендербег својом руком убио Фируза.

самог темеља. Њему сад беше јасније по дан, да силом не може ни на који начин доћи до циља И он већ размишљаше како да се врати, кад али се деси нешто неочекивано. Оно, што он силом и убојним топовима не беше могао задобити, то му исто паде под власт мирним путем. Али како, то је тешко објаснити. Барлеције и Fatti illustri причају читаву басну. Т. ј. по њима је султан био подмитио једног човека из тврђаве, да баца мртва пса у једину чистерну што беше у тврђави, јер је знао да су Срби људи веома сујеверни и да ће вољети предати се него ли пити воде из такве чистерне. па додају, да се тако доиста и десило. Али та прича нама се чини и сувише романтичном, сувише басном, каквима народ радо воли да објашњује разне догађаје нарочито ако је и њему самом у интересу да прикрије праву истину Доиста, зар се пад Светиграда не би могао оправдати више историјски? Зар се, на пример, не би могао објаснити тиме, што су опседнути већ били са свим изнемогли и ослабели? Или, зар се он не би могао оправдати страхом и очајањем, које беше завладало гарнизонном светиградским после последњег, или боље рећи другог главног напада. Велика

је доиста штета, што су у њизи безименога писца баш на том месту изгубљена два листа, јер бисмо онда могли видети, чиме је очевидац или бар истинитији и веровнији писац објаснио тај пад. Овако смо сад остављени или да верујемо једној басни или да лутамо по области хипотеза †)

Било сад како било, тек Светиград доиста паде у руке султани. Стари писци веле и то, да су опседнути били капитулирали с погодбом, да им свима буде поштеђен живот и додају, да је Мурат после и одржао реч†); на против Халкондила изреком каже, да је он нешто њих исекао а нешто распродао после као робље.

Кад на послетку паде Светиград, зар се Арбанаси несуду с правом имали бојати,

†) Халкондила објашњује са свим дружије т. ј. пад. По њему, султан је Светиград с њим освојио. Chalcondyles Laonic y Hist. générale des Turcs etc., стр. 154.

†) Барлеције је и овде веома фавулозав. Поред осталог, он прича и то, како је, после предаје Светиграда, син Муратов Мухамед, који с оцем беше такођер дошао у Арбанију, наговарао оца, да погази уговор начињен с опседнутима, и да их све посече, али — додаје он — Мурат неје хтео да гази задану реч, поучавајући и сине, да то неје ни мало часно, ни поштена човека достојно. De Vita lib. V., стр. 142. Међутим то неје никако могло бити. Јер, колико је историји познато. Мухамед је, после трећег доласка Муратова на престо па до смрти његове, био непрестано у Магнезији и Европе неје ни очима видео, а камо ли у њој био Hammer, Hist. etc., стр. 214.; Paganel., Hist. de Sc. Bech., стр. 100.

шупе и машинерије од Захарије и Деладоне, — поднели свој извештај.

По прочитању тога извештаја Гбр. одбор је решио, да се усвоји овај извештај и да се у предлогу наброје машински делови и шупа одкупи од Захарије и Деладоне ва цену девет хиљада динара. Да се за крпију земљишта, на коме је шупа плаћа годишње четир стотине осамдесет динара и да се по ову цену закључи уговор са сопствеником земљишта на две године.

Куповна цена и крпија, да се плати из зајма а на терет партије одређене за ггађење кеја.

XVI.

Председник износи одбору на решење молбу грађана београдских са врачара, којом моле, да се ослободе плаћања за откопавање и одношење земље оних улица, што су пре две три године по нивелети откопане и калдрисане.

По прочитању те молбе Гбр. 1352/91 и извештаја грађевинског одељења по овој ствари Гбр. 1377/91, одбор је одлучио, да овај предмет проучи одборско повереништво и поднесе одбору своје мњење на решење.

За поверенике изабрати су г.г. И. Главнић, Ђ. Ж. Нешић, М. П. Бончић Илија Борђевић, Ђ. С. Новаковић и Ст. Чађевић одборници.

72. ВАМРЕДНИ САСТЛНАК

21. Септембра 1892. год.

Председавао председник М. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Г. Бркић, Н. Поповић, Л. Дашковић, С. Вељановић, М. Капетановић, Ђ. Ж. Нешић, Н. Х. Поповић, С. Чађевић, М. Банковић, М. Борђевић, М. Ђорић, С. Богорић, Р. Драговић, М. Велдизарић, М. Бончић, А. Одавић, Ђ. Јовановић, Др. М. Леко, Ђ. С. Новаковић, М. Триковић, М. Јанковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 19. Септембра 1892. год. и учињене су ове допуне, у одлуци КНБр. 747, да се лиценција држи пред Бајлановом кафаном на топчијској пијаци;

КНБр. 750, да је цена за израду калдрме са дотераним каменом у трговачкој улици и делу кнез Лазарева седам динара и седамнајест и по пара диварских од квадратног метра.

да Мурат не ће ноћи сад и на друге градове њихове?**) Зар их неје морао обузети страх, да ће им сад бити крај? Али, на велику срећу њихову, све се окрете друкчије. Одмах по заузећу те тврђаве, која га беше стала толике крви и толиких мука, он оправи мало зидове, које сам беше порушио својим топовима, остави у тврђави хиљаду и двеста најбољих стрелаца — јаничара, па онда, запаливши колебе у којима му становаше војска, пође хитно натраг у Једрене. По Барлецију то је било — 31. јула.

Шта је било узрок томе, тако журном повлачењу његову, не зна се тачно. Једни су то објашњавали страхом султановим, да на њ. не удари која суседна држава други страхом његовим, да у даљем ратовању не изгуби и целу војску, кад је код самог Светиграда — како каже Барлеције — био изгубио читавих тридесет хиљада људи. — И ако је овај други узрок бити истинитији и вероватнији, јер, бар колико је нама познато, Турцима у ово доба неје грозила баш никаква опасност од које суседне земље.

Било сад како било, тек одлазак овај

**) По Халкондиду, он се доиста и кренуо на ове, па прво ударио на Гетију и освојио је а за тим дошао чак и под Кроју, али без успеха. Laon. Chal., 154.

II.

По прочитању акта истражног судије за варош Београд Абр. 10048, 9996, 9995, 10060, 10057, 10062, и акта иследног судије за варош Београд Абр. 10024, 10012, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су Хајрих Бихеле пушкар, Мајир Албахари кафеџија и Милован Спасојевић адвокат доброг владања и доброг имовног стања, да су му Вучко Филиповић, Петар Жикић, Милован Радонић и Михаило Станковић непознати, да је Глиша Гавриловић бив. учитељ доброг владања и доброг имовног стања и да му је Милан Мизиловић непознат.

III.

Председник износи одбору акт Управе вар. Београда, којим се тражи, да општина сазида у Топчидеру кућу, за смештај топчидерске полиције.

По прочитању тога акта Абр. 10010, одбор је одлучио, да ово тражење проучи с правне стране одборско повереништво, коме да су чланови г. Борђе Новаковић, Мих. Бончић, Радван Филиповић, Милутин Марковић одборници и Никола Жикић општински правозаступник, па поднесу одбору своје мишљење на решење.

IV.

Грађев. одељење општине београдске предлаже, да се одобри издатак од 500 динара, за откуп ливничког апарата „Захарије и Деладоне“.

По прочитању тога предлога Гбр. 2101, одбор је решио, да се ливнички апарат „Захарије и Деладоне“ откупи за пет стотина динара, и да се исплати из зајма а на терет партије одређене за грађење кеја.

V.

Председник износи на решење предлог госп. Мих. Бончића одборника, да се у службу општинску узму још два лекара. Одбор решава, да се у службу општинску могу узети два и више лекара привремено док трају ове изванредне прилике, и да се плаћају као остали лекари по из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

Овлашћује се председник да по својем избору узме у службу потребан број лекара не распуштајући стечај и не чекајући ни избор одбора, пошто је опасност од заразе већ на прагу.

дође баш како треба целом измученом народу арбанском, и страх се пређашњи за час претвори у највеће весеље. Ударивши на непријатеља док уступаше још неколико пута изненада и нанесавши му још доста штете, чим он пређе преко његових граница, врати се Скендербег у Кроју. Ту он распусти већи део своје војске на одмор с налогом, да се после два месеца опет састане сва ту, па да покушају не би ли могли повратити Светиград.

За време тог одмора навали великаш и пријатељи Скендербегови на њега, да се жени, јер не шаху, да тако велики човек остане без порода. Скендербег их одвраћаше најпре од те намере, говорећи им, да он има пречи посао од тога: ослобођење освојена града. Али кад они навалише још јаче, пристане на послетку и обећа, да ће им учинити по вољи чим види Светиград опет у својим рукама. А да би то било што вероватније он испроси кћер Аријанита Комнена Големог — Андронику.

По што се војска у одређено доба скупи у Кроји, а добивши к томе нешто помоћи од таста, па — како каже безимени писац — и од краља Алфонса, пође Скендербег, — по Барлецију 23. септембра — на Све-

VI.

Одборник Борђе Нешић извештава одбор, да један од општинских лекара није хтео да попнише лекарско уверење за једног општинског чиновника и да је према томе учинио кривцу, због које треба да се казни.

Председник одговара, да ће направити извињај и о резултату извести одбор.

VII.

Одборник г. Милан Капетановић предлаже, да се овласти председник општине да може извршавати све наредбе државних власти и сталне комисије за предохрану од колере, што се односе на сузбијање заразне болести, колере, не чекајући решење одборско.

По саслушању овог одбор је решио, овлашћује се председник општине, да може извршавати све наредбе државних власти и сталне комисије за предохрану од колере односно сузбијања заразне болести колере, не чекајући на одборско решење, као и да чини потребне издатке ради извршења местних наредба.

Издаци да падну на терет партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове.

VIII.

На предлог грађевинског одељења Гбр. 2092 одбор је решио, да се за пренос мртваца умрлих од заразне болести изради потребан број кола по прописима санитетским а да се исплате из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

Да се држи ужа лиценција између понуђача Карла Сича и Милоша Обрвнечевића а суд општински овлашћује се, да израду ових кола уступи ономе, који мању цену понуди.

IX.

Председник износи одбору на решење молбу краљ. срп. повлашћене фабрике калдрваца у Београду, којом моли, да се ослободи плаћања крпије на општинско земљиште, на коме је фабрика подигнута.

По прочитању те молбе Абр. 9366 одбор је после поименичног гласања са 12 гласова против 8 (2 нису гласали) решио, да се краљ срп. повл. фабрика калдрваца у Београду ослободи

тиград*). Али узалуд га опсађиваше читав месец дана, узалуд учини три напада на њ: Светиград беше неосвојив не само за Турке него и за њ, и тако се оп с повећим губитком а без икака успеха мораде вратити натраг — 26. октобра, како каже Барлеције.†)

Узрок том тако нагло одласку његову, био је — по безименом писцу — тај, што се у исто време док је он опсађивао град био пронео глас, да Турци намеравају и по други пут да упадну у Арбанију. Да ли је било такога гласа, не можемо тврдити, али да су Турци доиста имали намеру, опет да пођу на Арбанију, о том не треба сумњати. Само што несу то намеравали за исту, већ за идућу годину.

Доиста, чим граче пролеће год. 1450., упути се Мурат опет на Скендербега, и аван-гарда његова после краћег времена паде под Кроју. Њу је предводио неки Себали-паша. Барлеције вели да је долазак њен био 5. априла те године.†) Али то је немогуће а ево за што. У Monumenta Serbica††) има једно писмо, које је писао сам

*) De vita etc., стр. 147.

†) ibid, стр. 155.

†) De vita etc. lib. vi., стр. 158. „Nonae Aprilis“.

††) Mon. Serb., стр. 442.

плаћања кирје на општинско земљиште, па коме је фабрика подигнута за све време од кад постоји па до првог јануара 1899. године.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Јавна лицитација.** Суд општине јунковачке у срезу колубарском држаће 27. Септембра тек. год. јавну лицитацију за грађу трију кола: једна коњска и двоја воловска, за војну комору, према распису министра војнога Бр. 4728. За ова кола је осечена сва јапија и спремљене шине и осовине на рачун општине.

С тога обраћамо пажњу београдских мајстора — колара, на ову лицитацију, која им даје прилике да што више зараде.

— **Панађур.** Како прошлих година, тако и ове, држаће се у Александровцу тродневни вашар о св. Петци 14, 15 и 16 октобра тек. год., на коме ће се сви ово-земаљски производи законом одобрени продавати.

Свраћамо пажњу нашег трговачког света на овај панађур.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Како на држану лицитацију 17. Септембра ове год., о давању под закуп општинске њиве код Убанџића винограда, за време од 1. Новембра ове до 1. Новембра 1895. године, — није дошао довољан број лицитаната, да би се могла лицитација обавити, то ће суд општине београдске на дан 28. Септембра ове године држати другу лицитацију пред кафаном три кључа.

Услови могу се видети у рачуноводству суда општинског сваког радног дана за време канцелариско.

Скендербег и у коме се вели овако: „господо, казаше ми Ђрв греду царь на насъ, тога ради послахъ канџилера мога Нинџа“ и т. д. и оно је датирано 7. маја („месеца черешњора. ш. дньъ Леш“).†††) Кад дакле сам Скендербег пише, да му је јављено, да непријатељ иде на њега, тек 7. маја, то онда нема никакве сумње, да авангарда Муратова неје могла бити још 5. априла под Кројом. Према томе може се с пуно поузданости поверовати безименом писцу, који вели, да је авангарда турска стигла око половине маја.†)

На шеснаест дана за тим стиже и Мурат на исто место, где му се беше утаборила авангарда. Сва његова војска износила је око сто шесет хиљада људи, од којих од прилике сто хиљада беху све сами борци. Осим те огромне војске, он беше понео још и доста гвожђа за ливење топова, јер му је иначе било веома тешко повести чак из своје царевине та тешка оруђа преко кршевите земље арбанске.

††) У Даничићеву речнику из књижевних старина има ова реч „черешжаръ“ и то баш из овога документа, али јој Даничић без сумње неје знао значења. Ми смо нашли у једном македонском календару, да се тамо још и данас мај тако зове. Год у б за 91.

†) Biemmi G., Istoria, стр. 233.

Лицитација ће се извршити горњег дана од 2 до 5 часова по подне.

Од Суда општ. Београдске 19. Септембра 1892 год. СБр. 14019 у Београду.

При грађевинском одељењу суда општине вароши Београда, у Панђеловој кући (Марвена пејаца) држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

I.

На дан 29. тек. месеца од 9—12 сати пре подне, за грађење једне зграде за школу у Крунској улици у авлији основне школе.

Кауција (850 дин.) осам стотина и педесет динара.

II.

На дан 29. тек. месеца од 3—6 сати после подне за грађење једне кујне и крова над басамацима на западном врачару код основне школе.

Кауција (100 дин.) сто динара.

III.

На дан 30. тек. месеца од 9—12 сати пре подне за грађење нужника код основне школе код Саборне цркве.

Кауција (80) осамдесет динара.

IV.

На дан 30. тек. месеца од 3—6 сати после подне за грађење једне зграде за стражару винарских магацина на Сави.

Кауција (200 дин.) две стотине динара.

V.

Кауције се полажу у готовом новцу или државним папирима у напред.

Ближи услови предрачуни и планови

Павши под Кроју, он позове Вранаконта да му се преда. Али кад му овај одговори одричући, заповеди одмах да се лију топови После петнаест дана већ је имао дванаест††), од којих нарочито један задивљаваше све својом огромношћу. Они буду окренути на град. Али како на овоме беху само два места, где се могло продрети унутра, и то капија и источни део, који гледаше у равницу Тирану, то он изда заповест, да се они управе само на та два места. Тако онај највећи топ с још друга четири буде управљен на капију, а осталих седам на другу страну.

Четири дана за тим узастопце тудијаше непријатељ из њих Кроју и после тог времена, већ готово сви зидови лежаху у рушевинама. На дан 25. јуна†) одлучи Мурат жесток напад. Али на што причати сав ток његов? Као и сви они прошле године на Светиград, тако и овај буде одбијен с највећом срамотом по Турке. Па тако би и са свима осталима, који учесташе за њим. Увек снажна мишица опседнутих и изненадни напади Скендербегови осујећаваху

††) Барлеције вели десет: четири с танадима од шест стотина фуната а шест од двеста. De vita, lib. vi., стр. 161.

†) Biemmi G., Istoria, 233.

могу се видети у грађевинском одељењу суда општине вар. Београда, сваког радног дана у време канцеларије и при лицитацији.

Од стране суда општине вароши Београда. ГБр. 2076. и 2077 24. Септембра 1892. г.

Пошто општински одбор, није одобрио лицитацију, о издавању под закуп општ. плаца више чесме књигање Љубице, то ће суд општински на дан

29. Септембра ове године

држати другу лицитацију за издавање овога плаца под закуп од 1. Нов. ове до 1. Новем. 1895. године пред кафаном Живковом на Топцијској пијаци.

Лицитација ће се одпочети тачно у 2 сата а закључити у пет часова по подне.

Услови могу се видети сваког дана у рачуноводству општ. суда за време канцелариско.

Од суда општ. Београдске 24 IX 1892. год. СБр. 16666. у Београду.

ОБЈАВА

Суд општине Београдске издаје општински дућан бр. I у Фисевцијској улици где су телалнице, одма под закуп до 1. Децембра 1893. године.

Позивају се сви они који га желе узети под закуп, да се до 1. Октобра ове године писмено пријаве у рачуноводству суда г. Димитрију Ј. Јанковићу чиновнику, са означењем колику цену месечно нуди. У рачуноводству се могу видети услови сваког дана за време канцелариско.

Од суда општ. Београдске 24 IX 1892. год. СБр. 16425. у Београду.

све покушаје султанове. Онда он покуша не би ли могао учипити што лагунама. Али и то не испале за руком: земља око Кроје беше сама стена, те се он брзо мораде махнути своје намере.

Међутим, да му Скендербег не би могао више науђавати својим изненадним нападима, он заповеди поменутом Себали-паши, да с једним повећим корпусом нази само на ту ствар. Скендебег сад увиде јесно, да ће његова помоћ од сада бити узалудна, и повуче се на обале реке Истма, недалеко од Јадранског Мора. Али ту му паде срећна мисао, како би и сад могао наудити Турцима. Он је знао, да Турци немају у свом табору хране, колико им треба, већ да шаљу по њу с времена на време своје чете у млетачке области у Арбанију, где је добијају од Млечића. С тога и одлучи, да од сад пресеће на путу те коморције, кад се враћају и да их лишава хране. Па са самим крајем јула већ и учини тавав један покушај.

Кад Мурат дочекује за го, изгуби и оно мало наде, што му још беше остало на успех. Он већ поче помишљати и на повратак, кад али му саветници дадоше добар савет, којим га врло лако извучоше из не

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама
у Београду

од 16. Августа до 1. Септембра 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	14:45 м.	2 540 700	
2	Вар. извора	24 сат.	1,426 637	
3	Будб. извора	24 сат.	627 610	
Свега за 16 дана литара			4.594.947	

РЕДОВНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. вештакама)

држав. 11. Августа 1892 год.

Председавао председник Милован Р. Маринковић.

Председник. Има довољан број одборника, с тога отвара седницу и молим вас да чујете протокол прошлог састанка (секретар прочита. Прима се)

Др. Марко Лeko. Комисија за електрично осветљење никако се не казива, шта је томе узрок?

Председник. Наредићу да се сазове и то ће бити ускоро.

Илија Борђевић. Пита шта је урађено с одређењем осе у другој паралелној улици с Душановом.

Председник. Свршено је то пред одбором.

А. Одавић. Покреће по нова ту ствар тврдећи, да је боље и по општину и по грађане да се оса у тој улици одреди по предлогу прве комисије.

Мика Банковић. Слаже се с Одавићем и предлаже да се у смислу његовог предлога решење општинско измени.

М. Бончић. То је ствар регулације.

прилике. Они га посаветоваше, да он поручи трговцима млетачким, да му они сами допосе све што му је за живљење потребно, јер су знали, да ће тако поузданије добити све што им треба. И перфидни Млечићи — после малог тобоже устегања — доиста пристадоме на његову понуду.

При свем том успеха код Кроје пеје било баш никакoга. Турци су и сада понављали с времена на време своје нападе, али увек узалуд: опседнути су се и без Скендербега борили баш као и кад им је он био ту. Већ је био настао и месец септембар, те се требало бојати и зиме, а Кроја још беше у арбалским рукама. Онда Мурат понови свој позив опседнутима, да му се предаду, али одговор би као и први пут. Неје остало ништа, већ да се учини и последњи покушај, па да се онда пође натраг. 12. септембар буде дан одређен за тај последњи главни напад. Али и он не би ни мало срећнији од других: и овај напад би са свим без успеха. Онда Мурат пошаље посланика једног свог, неког Јусуфа, да отиде да потражи Скендербега и да му понуди од султана мир, а с погодбом, да Арбанија плаћа годишње бар пет хиљада дуката. Једва једном, после дужег времена, нађе Јуфус Скен-

Ако хоћете од плана да одступате онда има на више места то да се учини. С тога о томе не треба више ни говорити.

Бока Нешић. Моје је мишљење да о овој ствари више не говоримо, кад је свршено.

Бока Новаковић. Овде је у питању да ли ово треба понова износити на решење или не. Што се мене тиче мислим да не може. Ми решавајући данас овако, а сутра онако отишли би далеко да ништа неби ни било стално што решимо. Нисам зато да се донето решење сад ништи. Што се тиче плана регулационог, њега су стручњаци прегледали и одобрили и ако га ми сад кваримо онда он неће ништа ни вредити.

Мата Јовановић. Брани с разложима решење одборско и наводи хрђаве последице ако се уведе практича, да се противу утврђеног регулационог плана ради.

Коста Главинић. О самој ствари нећу да говорим, јер ми није познато, али дозволите ми да треба остати пре решењу одборском а интересирапи нека се жаде надлежном министру.

Председник. Дакле, јесте ли вољни да се усвоји предлог Главинићев, да се заинтересовани грађани запитају па онда чини шта треба? (јесмо).

Председник. Да се пређе дакле на дневни ред (добро) Овом приликом слободан сам умолити сву г. г. одборнике, да сва питања изнесу прво мени писмено или усмено и тек ако не добију никакав или недовољан одговор, да га покрену пред одбором. Тако би многе ствари биле свршене а не би ни дошле пред одбор. (врло добро).

Сад изволте чути протокол лицитације о давању под закуп неких дућана у фишечкиској чарп ији (Секр. прочита. Решено да се држи друга лицитација).

Ви знате, господо, да смо до сад набављали сено и сламу преко лифераната. Ја мислим да би боље било кад би смо сами вршили набавку тога непосредно од народа, како се чини код војске (врло добро). Могла би да објавимо цену преко новина па да примамо и плаћамо све одма. Тако би добили и боље и јевтиније цене него што су лиферантске.

Коста В. Мијановић. Тај предлог пред-

дербега и изјави му, шта му је султан поручио. Али Скендербег не хтеде никако да пристане на ту понуду и посланик се мораде вратити без успеха.

Мурату сад не остаде ништа друго, до да се врати Једрену, што он доиста — 26. окт. — и учини. Тако се врши и тај, по Арбанију један од најстрашнијих похода турских. Скендербег се сад врати у Кроју. Ту буде дочекан у највећем весељу. Он загри Вранаонта, наименујега за тим грофом од Маће, па онда и остале храбрије награди сваког по својој заслуги.†)

седников врло је умесан и слажем се с истим.

Председник. Дакле, усвајате ли да се набавља сено с пола паре скупље но за војску. (Прима се). Хоћете ли да се одреди комисија? (Не треба сад). Слама неће бити потребна, јер је још имамо.

Да идемо даље.

Секретар чита извешће о одређењу осе за Јевремову улицу и то од Љубичине улице према Калимедану. (Прима се.)

Молим вас да чујете сад једну ствар која одавно стоји не решена.

Вама је познато да је „кафана код Скупштине“, поводом тим што је насинат онај друм, обала у низи и да су тутори тражили од општине накнаду штете због тога што је тим насипањем, кућа изгубила првобитну вредност.

Поводом жалбе и писменом акта о томе, ја сам ову ствар дао да се испита и испитивање је извршио прво наш правозаступник општински, који је дао своје мишљење у том правцу да би право било ако би општина дала какву накнаду без парнице; а за тим, пошто ја нисам остао на томе мишљењу, и грађевинско одељење наше коме сам је упутио. Грађевинско одељење, узев у оцену целу ствар, закључило је да би се могло с 800 дин. помоћи томе имању.

(Секретар прочита извешће о томе).

Стараоци су међутим тражили у молби, или да им се доведе имање у ред или да им се да једна сума која је по менеу нашег грађевинског одељења претерана.

Илија Борђевић. Питање је хоће ли стараоци пристати на зид који предлаже наше грађевинско одељење. И ако би пристали добро, иначе би се морао свидати кров, подизати зграда итд. а то би коштало много. Ја мислим да, кад тутори нису тражили план од општине да поставе зграду да немају права да траже накнаду. Но кад општина показује добру вољу да масу не оштети, ја мислим да ће тутори ту ствар радо прихватити тим пре, што има доста примера у Београду, у којима су људима остајале куће на брду и то нове па низакве накнаде нису добили.

Веља Тодоровић. Пре него приступимо решавању овога питања нужно је знати какву оштету маса тражи. Колику пифру и даље какве оправке има да се изврше и шта кошта, јер инжењер каже само да се справи зид.

Председник. Награда оцењена од вештака у суми од 24 хиљ. динара. Тодико тражи тутор те масе. После тога наше инжењерско одељење прегледало је ту кафану масену и нашло шта треба оправити и колико то кошта.

Веља Тодоровић. Кад тутори траже 24 хиљ. динара то значи да хоће кућу да руже. Инжењер каже само зид да се справи. Треба прво извидити, да ли је општина дужна то да оправља, и ако јесте, онда да се оцени шта је боље да ли да плати у новцу или сама да справи. Држим да би ово добро било, да се упути једној одборској комисији састављеној од правника и инжењера — па да они поднесу извештај одбору.

Мата Јовановић. Пошто овде нема свију акта и вештачке комисије, ја се слажем са предлогом г. Веље Тодоровића, да се ова ствар упути једној комисији, у којој ће бити и правника и техничара.

Председник. Молим вас сложите се на комисију. (Добро). Кога хоћете у комиси-

†) Да је Вранаонта поставио грофом од Маће и то баш ове године, то помиње и Хоф у својим таблицама. Узгред буди речено, то у свези с овим писмом што смо напред навели и у опште са свим оним, што смо досад говорили, јасно сведочи, да не може бити истина оно што Халкондида каже, да је т. ј. ова друга опсада Кроје била год. 1448. Chalcon. Laon., стр. 154.

ју: (Вељу Тодоровића, Ст. Чађевића, Главинића Илију Ђорђевића и М. Бончића.) Усваја ли одбор? (Усваја).

Молим вас сад имамо један предлог грађевинског одељења. Српско-Француско друштво, које поставља трамвај почело је да на сипа споменичку улицу и поднело један акт у коме тражи да му се одобри, да може градити и калдрму са дотераним каменом из мајдана Рипањског. Оно то тражи с тога што је наређено, да се један део те улице калдрмише каменом прве класе, а други дотераним. На овај начин калдрма ће јевтиније коштати. Оно тамо има да прави трамвајску пругу по нивелац, плану и моле да ту калдрму поставе по 7-40 дин. као што је одобрено да буде од камена из Раковце и наших мајдана.

Грађевинско одељење спровело је овај предмет са оваким мишљењем. (Чита). Од нашег камена кошта метар калдрме од 7 до 8 динара.

Бока Нешић. Ја писам противан томе. Само сам противан цени и предлажем, да буде као она у Марковој улици?

Председник. Молим вас да избришете калдрму од ломљеног камена. Та калдрма не вреди ништа. Калдрма од дотераног камена показала се као врло добра. Што се тиче цене сад не знам јели више или мање али ако би била ова друштвена цена већа онда да им понудим по цени за коју се говори.

Милутин Марковић. Ја имам само да допунам говор г. Нешића у томе, што се зна одстојање споменичке улице, а зна се и одстојање фишевијске улице и Маркове. Ту не мора далеко да носи.

Мата Јовановић. Ја немам ништа против предлога али само то не може да буде на пролеће већ сад, пошто би иначе значило прекинути саобраћај на жељезници. Ја сам за то да се овоме уступи, јер у колико сам ја приметио заиста не жали песка ни у другим улицама. Рипањски је камен бољи.

Илија Ђорђевић. Ја се слажем с тим да се одобри грађење те калдрме и ако може јевтиније нека тако и буде.

Председник. Треба знати, да је овај камен два пут бољи од топчидерског. С тога вас молим да одобрите ово што предлаже грађ. одељење.

Одобрава ли одбор? (одобрава) данашњу седницу закључујем.

Држан 14. Авг. 1892. године.

Почетак у 6 часова по подне.

Председавао председник општине М. Р. Маринковић.

— *Председник* саопштавајући да је присутан довољан број одборника, позва секретара да прочита записник последњег саставка.

— *Секретар* прочита и после исправке г. Др. Марка Лека, да је рекао да се сазове цела финансиска комисија, записник је примљен. За тим секретар прочита молбу друштва за сиромашну децу.

— *Председник* мисли да одбор треба да се одазове молби овога друштва тим пре што друштво има новаца да зида зграду и што општина троши на тај дом 8 хиљада динара. За тим објашњује, како је дом до-

био плац, на коме сад постоји друштвена зграда.

— *Веља Тодоровић* предлаже да се подигне зграда, где би ишла сва сиротна деца из Београда, а не само из завода.

— *М. Велизарић* придружује се мишљењу предговорника и налази да је нужно сазидати дом за сву децу.

— *Милутин Марковић* не примећује начелно ништа, али опомиње да је министарство тражило плац у том крају за болницу, па одбор није дао, па ако би се друштву дао, изгледа му недоследно.

— *Председник* објашњује да је добио акт од министра, упућен по жељи одбора и за друго место и да се јави министру. Министар је одговорио да пристаје да одкупи понуђено место.

— *Веља Тодоровић* остаје при свом ранијем тражењу, да се да плац и 15 000 динара, али тако да то буде и болница за сву сиротну децу из вароши.

— *Др. Павле Поповић* слажући се с тим да општина подигне болницу не само за децу из сиротног дома, него и из целе вароши и буде искључиво у општинским рукама, предлаже да се ово питање, прецишћено у начелу, упути једној комисији, која ће да да своје мишљење: на који би начин болницу најбоље уредили и шта би то коштадо, и од куда би се трошкови подмирили? Што се тиче самога места мисли, да је најзгодније место, које је тражио г. министар уп. дела.

— *Председник* моли одбор да усвоји тражење друштва а за оно шире да се образује комисија.

— *Мата Јовановић* пита: били се могао постићи споразум између једне изабране комисије и управе дома.

— *Др. М. Лeko* мисли да ваља ставити у дужност комисији да размисли: како да се подигне поред болнице за инфекциозне болести и болница за децу.

— *Председник* понова доказује, да је потребно ово да се начелно одобри.

— *Веља Тодоровић* усвајајући мишљење г. Љ. Јовановића, да се пита инжињер, шта ће да кошта болница, није за спајање опште државне болнице с дечијом.

— *Н. Х. Поповић* налази да треба дати плаци за државу, а и за друштво.

— *Председник* мисли да ништа не смета да се доцније приступи мисли г. Др. М. Леке и др., али сад ово да одобримо.

— *А. Одавић* нема шта да примети на ову мисао у начелу, али му је дужност, да наговести да ово питање треба решавати у свези са свима осталим изнесеним у току дебате.

— *Раденко Драгојевић* је за то да се ово тражење друштва одобри.

— *Председник* мисли да ће бити најбоље да се њима уступи плац но с тим да болница коју подигну буде и за сиротну децу која нису у дому.

— *Др. Павла Поповић* сматра да морамо давати и средства, чим стављамо у дужност дому да и децу ван њега чува у болници.

— *Др. Марко Лeko* мисли да чим је одобрено оно место за болницу сиротне деце, онда је тиме одобрено да у том месту и држава подигне болницу.

— *Председник* пита, пристаје ли одбор, да је и оно друго земљиште добро за употребу болнице?

Одбор пристаје.

— *Председник* вели, да су неки од кредита исцрпљени па тражи накнадне. (Побројава).

Одбор одобрава.

— *А. Одавић* сматра да је некоректан рар, јер кад се дође у такав положај, да се неко мора узети, што се не тражи претходно одобрење.

— *Председник* предвиђа да ће се утрошити, па и тражи одобрење. Онај што је био сам са 100 динара месечно, примао је ту плату у Јануару, Фебруару и Марту, па је отпуштен, те узета двојица.

— *А. Одавић* је за то, да се постављања чине без одобрења одбора.

— *Љ. Јовановић* налази да су ова питања ситнице и да то треба оставити председниковом поверењу а не цепидлачити.

— *Председник* чита још и даље накнадне кредите.

Одбор усваја.

Састанак закључен у 9 сати.

ТАКСЕ

ЗА ИЗМОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0-25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазином . . . . . 0-70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостioniце са кухињом без штале . . . . . 1-50 п. д.

За квартове: Дорђолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0-20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином . . . . . 0-60 п. д.
3. Од четари или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостioniце са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год АБр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.